

YLIOPPILASLIIKE JA NYKYINEN POLIITTINEN TILANNE

Pietarin yliopistossa on julistettu ylioppilaslakko. Siihen on yhtynyt koko joukko muita korkeakouluja. Liike on jo ulottunut Moskovaan ja Harkoviin. Kaikista tiedoista päätellen, joita on ulkolaisissa ja venäläisissä sanomalehdissä ja joita Venäjältä tulleet yksityiskirjeet sisältävät, olemme sen tosiasian edessä, että on käynnissä melko laaja *akateeminen* liike.

Takaisin vanhaan! Takaisin vallankumousta edeltäneeseen Venäjään,— juuri sitä nämä tapahtumat ennen kaikkea todistavat. Hallitusta edustava taantumus kovistaa entiseen tapansa yliopistoja. Itsevaltiudellisella Venäjällä ikuisesti jatkuva taistelu ylioppilasjärjestöjä vastaan on saanut sen hyökkäyksen muodon, jota mustasotnialainen ministeri Schwarz — toimien „pääministeri” Stolypinin täydellä suostumuksella — käy autonomiaa vastaan, joka ylioppilaille luvattiin vuoden 1905 syksyllä (mitä kaikkea itsevaltius silloin „lupasikaan” Venäjän kansalaisille vallankumouksellisen työväenluokan painostuksen edessä!),— autonomiaa vastaan, jota ylioppilaat nauttivat niin kauan, kunnes itsevaltiudella „oli muuta huolta kuin ylioppilaat” ja jota itsevaltiuden, pysyessään itsevaltiutena, on ollut pakko ryhtyä perumaan.

Liberaalinen lehdistö suree ja ruikuttaa entiseen tapansa,— tällä kertaa yhdessä eräiden lokakuulaisten kanssa,— herrat professorit surevat ja nyyhkyttävät rukoillen hallitusta, ettei se lähtisi taantumuksen tielle, että se käyttäisi mainiota tilaisuutta „turvatakseen reformeilla rauhan ja järjestyksen” tässä „järkytysten kiusaamassa maassa”,— rukoillen ylioppilaskuntaa, ettei se turvautuisi

lainvastaisiin toimintamenetelmiin, jotka vain valaisivat vettä taantumuksen myllyyn j.n.e. j.n.e. j.n.e. Miten vanhoja, ikivanhoja ja kuluneita ovatkaan kaikki nuo perusteet ja miten elävästi ne palauttavatkaan eteemme sen, mitä oli noin parisenkymmentä vuotta sitten, viime vuosisadan 80-luvun lopulla! Tuon ja nykyisen kauden yhdennäköisyys tuntuu erikoisen hämmästyttävältä, jos nykyhetki otetaan erillisenä, sitomatta sitä kolmeen ylielettyyn vallankumousvuoteen. Sillä Duuma (ensi näkemältä) heijastaa vain hiukan toisin sitä samaa voimasuhdetta, joka vallitsi ennen vallankumousta: hurjan tilanherran herruutta, tilanherran, joka pitää yhteyksiä hoviin ja virkamiesveikkonsa kautta toimimista edullisempänä kuin kaikenlaisia edustuslaitoksia; — saman virkamiehen tukemista kauppiaskunnan (lokakuulaisten) taholta, joka ei tohdi tehdä eroa hyvän-tekijä-ististä; — porvarillisen intelligenssin „oppositiota”, intelligenssin, joka huolehtii eniten lojaalisuutensa todistamisesta ja nimittää vallanpitäjäin suostuttelemista liberalismin poliittiseksi toiminnaksi. Duuman työläisedustajat muistuttavat heikosti, liian heikosti mieliin sitä, millaista osaa proletariaatti äskettäin näytteli avoimella joukko-taistelullaan.

Herää kysymys, voimmeko me näissä oloissa antaa mitään merkitystä ylioppilaskunnan alkeellisen akateemisen taistelun vanhoille muodoille? Kun kerran liberaalit ovat vajonneet 80-luvun „politiikkaan” (tässä voidaan tietysti vain pilailen puhua politiikasta), niin eikö sosialidemokratia mataloita omia tehtäviään, jos se pitää tarpeellisena tavalla tai toisella tukea akateemista taistelua?

Tällaisen kysymyksen nähtävästi asettavat eräin paikoin sosialidemokraatti-ylioppilaat. Ainakin lehtemme toimitus on saanut sosialidemokraatti-ylioppilaiden ryhmältä kirjeen, jossa muun muassa sanotaan näin:

„Syyskuun 13 p:nä Pietarin yliopiston oppilaiden kokous päätti kehottaa ylioppilaita ryhtymään yleisvenäläiseen ylioppilaslakkoon ja motivoi kehotustaan sillä, että Schwarz harjoittaa hyökkäystaktiikkaa; lakan ohjelma on akateeminen, kokous vieläpä tervehtiikin Moskovan ja Pietarin professorineuvostojen ottamia „ensi askelia” taistelussa autonomian puolesta. Meitä hämmästyttää Pietarin ylioppilaskokouksen esittämä akateeminen ohjelma ja pidämme sitä nykyoloissa sopimattomana ja sellaisena, joka ei voi liittää ylioppilaskuntaa yhteen aktiivisen, laajan taistelun käymiseksi. Mielestämme ylioppilaiden esiintyminen voi tapahtua vain rinnan yleisen poliittisen esiintymisen

kanssa eikä missään tapauksessa erillisenä. Nykyään ei ole olemassa sellaisia aineksia, jotka pystyisivät yhdistämään ylioppilaskunnan. Sen tähden vastustamme akateemista esiintymistä”.

Virhe, jonka kirjeen kirjoittajat tekevät, on poliittisesti paljon suurimerkityksellisempi kuin ensi näkemältä saattaisi luulla, sillä kirjoittajain mielipide koskee itse asiassa paljon laajempaa ja tärkeämpää aihetta kuin kysymystä tähän lakkoon osallistumisesta.

„Mielestämme ylioppilaiden esiintyminen voi tapahtua vain rinnan yleisen poliittisen esiintymisen kanssa. Sen tähden vastustamme akateemista esiintymistä”.

Tällainen päätelmä on perin pohjin väärä. Vallankumouksellinen tunnus — on pyrittävä siihen, että ylioppilaiden esiintyminen tapahtuu rinnan proletariaatin poliittisen esiintymisen kanssa j.n.e., — muutetaan tässä elävästä, yhä laajempaan, monipuolisempaan ja taisteluhenkisempään agitaatioon tähtäävästä toimintaohjeesta kuolleeksi dogmiksi, jota yritetään soveltaa mekaanisesti liikkeen erilaisen muotojen eri vaiheisiin. Ei riitä se, että vain julistetaan rinnakkaista poliittista esiintymistä toistaen vallankumouksen opetusten „viimeistä sanaa”. Pitää *osata* agitoida poliittisen esiintymisen puolesta *käyttäen* tässä agitaatiossa *hyväksi* kaikkia mahdollisuuksia, kaikkia edellytyksiä ja ennen kaikkea ja eniten kaikenlaisia näiden tai noiden edistyksellisten aineiden ja itsevaltiuden välisiä joukkoselkkauksia. Kysymys ei tietenkään ole siitä, että jakaisimme etukäteen jokaisen ylioppilasliikkeen ehdottomiin „vaiheisiin” ja valvoisimme ehdottomasti sitä, että joka vaihe käydään tarkalleen läpi, peläten „ennenaikaista” politiikkaan siirtymistä y.m.s. Moinen katsantokanta olisi mitä vahingollisinta pedanttisuutta ja johtaisi vain opportunistiseen politiikkaan. Mutta yhtä vahingollinen on päinvastainenkin virhe, kun väärin, dogmaattisesti käsitetyn tunnuksen vuoksi ei haluta ottaa huomioon tosiasiallisesti muodostunutta tilannetta eikä kyseisen joukkoliikkeen ehtoja: tunnuksen tällainen soveltaminen surkastuu väkisin vallankumoukselliseksi fraasailuksi.

Mahdollisia ovat sellaiset olot, jolloin akateeminen liike madaltaa poliittista liikettä tai pirstoo sitä tahi vieroittaa siitä pois, ja silloin sosialidemokraattisten ylioppilasryhmien

velvollisuutena olisi tietysti keskittää agitaationsa sellaista liikettä vastaan. Kuitenkin jokainen näkee, että tämän hetken objektiiviset poliittiset olot ovat toisenlaiset: akateeminen liike ilmentää liikehtimisen *alkamista* opiskelevan nuorison uuden „vaihdon” keskuudessa, joka on jo enemmän tai vähemmän totunut suppeaan autonomiaan, ja sitä paitsi tämä liike alkaa tällä hehkellä tilanteessa, jolloin ei ole joukkotaistelun muita muotoja, hiljaisuuden oloissa, jolloin laajat joukot edelleenkin *sulattelevat* kolmen vallankumousvuoden kokemuksia yhä vieläkin vaiti, keskittyneesti, hitaasti.

Tällaisissa oloissa sosialidemokratia tekisi pahan virheen, jos se „vastustaisi akateemista liikettä”. Ei, puolueeseemme kuuluvien ylioppilaiden ryhmien on suunnattava kaikki uurastuksensa tämän kyseessäolevan liikkeen tukemiseen, hyväksikäyttämiseen ja laajentamiseen. Tässä, kuten kaikissa muissakin tapauksissa, jolloin sosialidemokratia tukee liikkeen alkeellisia muotoja, tämän tukemisen pitää olla eniten ja etupäässä sitä, että aatteellisesti ja organisatorisesti vaikutetaan mitä laajimpiin kerroksiin, joita selkkaus kuohuttaa ja jotka tässä selkkauksen muodossa kokevat useinkin *ensimmäisen* poliittisen selkkauksen. Sillä se opiskeleva nuoriso, joka on tullut yliopistoihin kahden viime vuoden aikana, on miltei kauttaaltaan elänyt politiikasta irrallisena ja sitä on kasvatettu suppeaan akateemisen autonomian hengessä, sitä eivät ole kasvattaneet yksistään viralliset professorit ja hallituksen lehdistö, vaan myös liberaaliset professorit ja koko kadettipuolue. Sellaiselle nuorisolle laaja lakko (jos tämä nuoriso pystyy saamaan aikaan laajan lakon! meidän on tehtävä kaikkemme auttaaksemme sitä tässä, mutta me, sosialistit, emme tietenkään mene takuuseen tämän tai tuon porvarillisen liikkeen menestyksestä) on poliittisen selkkauksen alkua, riippumatta siitä, tajuavatko taistelevat sen vai eivät. Meidän tehtävämme on selittää „akateemisten” protestanttien joukoille tämän selkkauksen objektiivinen merkitys, koettaa tehdä se poliittisesti *tietoiseksi*, kymmenkertaistaa ylioppilaskunnan sosialidemokraattisten ryhmien agitaatiotoimintaa ja *suunnata* koko tämä toiminta siihen, että kolmen vuoden historiasta johtuvat vallankumoukselliset johtopäätökset tulisivat omaksutuiksi, että tulisi ymmärretyksi uuden vallankumoustaistelun kiertämättömyys, että vanhat — ja täysin nykyaikaisina

säilyneet — tunnuksemme, itsevaltiuden kukistamisen ja perustavan kokouksen koollekutsumisen tunnus, tulisivat jälleen käsittelyn kohteeksi ja demokratian uusien sukupolvien poliittisen väkevyyden koetinkiveksi.

Sosialidemokraattisilla ylioppilailla ei ole oikeutta kieltäytyä tällaisesta työstä, ei missään oloissa — ja olkoonpa tämä työ tällä haavaa kuinka vaikeaa tahansa ja kohdatkootpa nämä tai nuo agitaattorit millaisia vastoinkäymisiä hyvänsä tässä tai tuossa yliopistossa, osakunnassa, kokouksessa j.n.e., me sanomme: kolkuttakaa, niin teille avataan! Poliittisen agitaation alalla tehty työ ei mene koskaan hukkaan. Sen menestystä ei mitata ainoastaan sillä, onko meidän onnistunut heti ja yhdellä kertaa saada enemmistö puolellemme tai suostumus rinnakkaiseen poliittiseen esiintymiseen. Mahdollisesti emme saavuta sitä kerralla: sen vuoksihan me olemmekin järjestynyt proletariaatin puolue, ettemme hämmentyisi tilapäisistä vastoinkäymisistä, vaan tekisimme *omaa työtämme* sitkeästi, uupumatta ja johdonmukaisesti, vaikka olot olisivat mitä vaikeimmat.

Pietarin ylioppilaiden kokoomusneuvoston julistus, jonka julkaisemme oheellisena, osoittaa, että yksinpä ylioppilaskunnan aktiivisimmatkin ainekset pitävät tiukasti kiinni puhtaasta akateemisuudesta ja vielä toistaiseksi veisaavat kadettalais-lokakuulaista virttä. Ja tämä tapahtuu samaan aikaan, kun kadettalais-lokakuulainen lehdistö menettelee lakon suhteen mitä iljettävimmin todistellen taistelun kuumimmalla hetkellä, että tuo taistelu on vahingollista, rikollista j.n.e. Emme voi olla tervehtimättä sitä vastaiskua, minkä puolueemme Pietarin komitea katsoi tarpeelliseksi antaa kokoomusneuvostolle (ks. „Puolueesta” 78).

Nykyisille ylioppilaille, muuttuakseen „akateemikoista” „poliitikoiksi”, eivät näköjään vielä riitä Schwarzin ruoskat, vaan he tarvitsevat yhä uusien mustasotnialaisten vääpelien piikkiruoskia, jotta uudet kaaderit saisivat täyden vallankumouksellisen koulutuksen. Meidänkin, sosialidemokraattien, jotka näemme selvästi, että uudet kansallisessa mitassa tapahtuvat porvarillisen-demokraattiset selkkaukset mustasotnialais-lokakuulaisen Duuman kanssa liittoutunutta itsevaltiutta vastaan ovat objektiivisesti kiertämättömiä, on tehtävä väsymättä työtä näiden kaaderien kasvattamiseksi, joita kouluttaa koko Stolypinin politiikka, joita kouluttaa vastavallankumouksen jokainen askel.

Niin juuri, kansallisessa mitassa, sillä mustasotnialainen vastavallankumous, kääntäessään Venäjää takaisinpäin, ei ainoastaan karaise vallankumouksellisen proletariaatin riveissä olevia uusia taistelijoita, vaan aiheuttaa kiertämättömästi myös uutta ei-proletaarisen, s.o. porvarillisen demokratian liikehtimistä (tällä ei tietenkään tarkoiteta *koko opposition* osallistumista taisteluun, vaan porvariston ja pikkuporvariston todella demokraattisten, s.o. taisteluun kykenevien ainesten laajaa osallistumista). Ylioppilaiden joukkotaistelun alkaminen Venäjällä vuonna 1908 on poliittinen oire, se on oireellista koko sille nykytilanteelle, jonka vastavallankumous on luonut. Opiskeleva nuoriso on sidottu tuhansin ja miljoonin sitein porvariston keski- ja alimpiin kerroksiin, pikkuvirkailijoihin, talonpoikaiston ja papiston visseihin ryhmiin j.n.e. Kun vuoden 1908 keväällä tehtiin yrityksiä herättää henkiin „Osvobozhdenije-liitto” * vasemmistolaisempana kuin oli vanha kadettilainen, puoliksi tilanherrainen, Pjotr Struven edustama liitto,—kun syksyllä alkavat liikehtiä nuorisojoukot, jotka ovat lähinnä Venäjän demokraattista porvaristoa,—kun lahjotut kynäniekat ovat uudelleen alkaneet ulvoa kymmentä kertaa kiukkuisemmin kouluissa tapahtuvaa vallankumousta vastaan,—kun halpamaiset liberaaliset professorit ja kadetti-johtajat itkevät ja valittavat pahaan aikaan sattuneiden, vaarallisten, turmiollisten lakkojen johdosta, jotka eivät miellytä herttaisia lokakuulaisia ja jotka voivat vaikuttaa „poistyyöntävästi” lokakuulaisiin, hallitseviin lokakuulaisiin,—niin se merkitsee, että ruutisarviin karttuu uutta ruutia! että vastavaikutus taantumusta vastaan alkaa muuallakin *eikä yksistään* ylioppilaskunnan keskuudessa.

Ja niin heikkoa ja alkeellista kuin tuo alku lieneekin työväenluokan puolueen on käytettävä ja se käyttää sitä. Ennen vallankumousta me osasimme tehdä vuosia ja vuosikymmeniä työtä levittäen vallankumouksellisia tunnuk-siamme ensin kerhoihin, sitten työläisjoukkoihin, sitten kaduille ja sitten barrikadeille. Meidän on osattava *nytkin* saada kuntoon ennen kaikkea se, mikä on tämän päivän tehtävä ja jota ilman puheet rinnakkaisesta poliittisesta esiintymisestä jäävät pelkiksi sanoiksi,—nimittäin: luja proletaarinen järjestö, joka harjoittaa joka paikassa ja

* Ks. tätä osaa, ss. 52—56. *Toim.*

kaikkialla *poliittista agitaatiota* joukkojen keskuudessa vallankumouksellisten tunnustensa puolesta. Myös meidän yliopistoryhmiemme on ryhdyttävä tekemään tätä järjestämistyötä ylioppilaspiireissään ja harjoittamaan tätä agitaatiota nykyisen liikkeen maaperällä.

Proletariaatti ei anna itseään odottaa. Usein se luovuttaa porvarilliselle demokratialle etusijan, kun on kyseessä esiintyminen banketeissa, julkisissa liitoissa, yliopistojen seinien sisällä, edustuslaitosten puhujalavoilla. Se ei koskaan luovuta eikä ole luovuttava etusijaa joukkojen todellisessa, suuressa vallankumoustaistelussa. Kaikki tämän taistelun purkautumiselle tarpeelliset ehdot eivät kypsy niin pian ja niin helposti kuin yksi tai toinen meistä haluaisi, mutta nämä ehdot valmistuvat ja kypsyvät jatkuvasti. Ja pienten akateemisten selkkausten synnyttämä pieni alku on suuri alku, sillä sen jälkeen seuraa — ellei tänään, niin huomenna, ellei huomenna, niin ylihuomenna — suuri jatko.

„Proletari” № 36,
lokakuun 3 (16) pnr 1908

Julkaistaan „Proletari” lehden
tekstin mukaan
